

# LIETUVA

Nr. 37

CHICAGO, ILL., PETNYCIA, 16 Rugsėjo (September) 1898 m.

Metas VI

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

The Lithuanian Weekly

## "LIETUVA"

Published at Chicago, Ill., every Friday

Executes all kind of Job. Printing and translating in Lithuanian, Polish and English languages.

Subscription \$2.00 per year.

All communications must be addressed to

A. OLSZEWSKI,  
924 33rd St., Chicago, Ill.  
Sub-Sta. No. 60.

Nedėlinis laikraštis

## "LIETUVA"

Išleista kas Petnyčia Chicago, Ill.

Kasuoja ant metų:

AMERIKOJE.....\$2.00

UŽMARE.....\$3.00

"Lietuvos" spausdintuvė spausdina visokias knygas, Konstitucijas ir visokius kitus druskus lietuviškai, lenkiškai ir angliaiškai. Darba tiksliai, greitai ir pigiai.

Užsirašant "Lietuvą" ir prisilaikant pinigų už ją, kaip ir su visais kitais laikraščiais, "sąsada reik uždegti užtikrinti adresą:

A. OLSZEWSKI,  
924 33rd St., Chicago, Ill.  
Sub-Sta. No. 60.

## Politiszkos žinios.

### Amerika ir Ispanija.

Užimtos Amerikos Havai salos tapo priskirtos prie jos valdybų po wardu Havai teritorijos. Gyventojai gana pralankiai priėmė Amerikos komisiorius palaimėjus tas salas.

Nuo Kubos ir Porto Rico išspaniški kareiviai iš palengvo kraustosi namon, iš jų pusės jau pasipriešinimo ne bus. Kubos pasipriešinimai pareikalavo nuo Amerikos rando, kad tasai jiems išmokėtų algas kaip kareiviams, kadangi jie iš vien su amerikais prieš Ispaniją kariau; kitaip jie ne gal padėti ginklu, kadangi ne turi iš ko maitytiesi. Ant Kubos pasipriešinimai nesitaiko prie Amerikos su Ispanija padarytos sutarties, jie po senovei užpildinėja ant mažesnių ispanijonų pulkelį.

Ant Filipinų dalykai stovi niekiaus, nors laikraščiai ne vien apie tios dalykus garsina: viena diena jie paduoda, buk iš susirinkusių 20 pasikėlelių virszinčių, 18 padavė balsų už prisikirtą jų šalį prie Amerikos, antrą gi dieną tam užgina ir sako, kad maistiniškai reikalauja wisziskos, neaprubėtuos sawistowystės, kad Aguinaldo apsigarsino diktatoriumi ir siunczia jis pasituntinius į Washington, idant išreikštų prezidentui McKinleyui sawo norus, jeigu jų ne išpildys, jis pasirengs su ginklu pasipriešinti amerikoms. Kad, turbūt, paskutinis žinios teisingesnės, rodo tą tas, kad Amerikos randas ne tikt ne mažina kariaunos ant salų, bet gabeną jos wis daugiaus. Dabar bewiek wisos salos yra Aguinaldo rankose, išėjus dviem miestų, Manilles ir Cavittos amerikų užimti ir mažos salų dalies, kurig dar laiką ispanijonai, bet jie pats numano, kad ne ilgai galės užsilaikyti. Dabar jau nelaisvę pas Aguinaldo yra 9000 ispanijonų. Zokojkai, kurie iš vien su ispaniškais urėdinkais waldė salas ir skriaudė gyventojus, jau aplėdo klostorius ir išsiskraustė nuo jų salų, daugumas jų sugrižo į Ispaniją.

Ispanijoj teipogi daugumas gyventojų pradeda ne pasitikti wal-

džų laikantiems; dabartinis ministerių pirmsėdis Sagasta, pats išsitarė, kad reiks jam su wisais ministeriais pasitraukti nuo urėdų. Jį kaltina tuli jenerolai už wisas nelaimės, kokios pasiekė Ispaniją. Prieš dabartinį randą stoja lygini buvęs Kubos wirszinjkas Weyler, kaip ir buvęs Filipinų gubernatorius Palavieja. Paszaukti į kariauną rezervas kareiviai ant paszaukimo ne atėjo į tarnystę, apie 100000 pėrto į Prancuziją. czia handė organizuotis, norėjo sugrižti į Ispaniją prieš randą rewluciją pakelti, bet Prancuzijos randas uždraudė jiems czia pasilikti. Europoj dabar daugumas laikraščių pranaszauja, kad Ispanijoj užgims namini karė, kuri nežinia dar. kuom gali pasibaigti.

### Egiptas.

Angli-zka ir Egiptizska kariauna, pergalejusi derwisų pajėgas ir apėmusi jų sostą, ne apsisotjo ant tos wietos, bet traukia toliaus į pietinius krasztus. Derwisų pranaszas su likucziaus sawo kariaunos, išz wiso 2000 žmonių, nutraukė į Kordofan; ant paskutinio muszio lauko, kaip paduoda anglijonai, krito derwisų apie 16000 žmonių. Tokiu budu buvusios prietinės Egipto provincijos, kurias derwisai buvo paweržę, tapo atgal atkariautos. Anglijonai nusiu tē upe Niliumi du kanuoliniu laiwu, bet nuplaukė iki Faszodoi, tie laiwai persitikirno, kad Faszoda užimta europieiskos kariaunos, matomai prancuzų, kurie nuo sawo waldybų prie rytinių Afrikos pakranczių išsiunczia kariauną į widurinius Afrikos krasztus ir užėmė ne tikt isztakas Baltojo Niliaus, bet wisus krasztus nuo Raudonųjų jurių iki waldybų Kongo wieszpatystės ir tokiu budu užkirtu anglijonams kelį nuo pietų, atskyrė Egiptą nuo anglizskų waldybų Widurinės ir Pietinės Afrikos. Prancuzizska kariauna esanti Faszodoj, apie ką anglijonai nieko nežinojo, patiko szuwalais atsiųstus czia anglizskus laiwus teip, kad tie wos spėjo pabėgti. Wirszinjkas anglizskos kariaunos Egipte, jenerolas Kitchener, nusiu tē dalį žemės kariaunos ant persitikirimo, ar isztikro Faszoda jau prancuzų rankose. Ką darys persitikirings, nežinia. Nėra abejonės, kad prancuzai geru iš czia ne pasitrauks. Kadangi wienok anglijonų ir egiptijonų pietiniame Egipte yra daug daugiaus, jie gal isztikrasztų prancuzus iszwyti, bet isykt turėtų užimti karę tarp Prancuzijos ir Anglijos, į kurią noroms ne noroms taptų Maskolija įtraukta. Ar Anglija ne pagabs rizikawimo, dabar spręsti ne galima.

Anglija wisur įsiezko padėtojų, bet atwirų padėtojų niekur ne randa, rods skalitį sawo ne draugų pasisekė jai sumažinti. Anglija padarė sutartį su Wokietija, kuri dleidžia Anglijai pirti nuo Portugalijos kolonijas Delagoa užtakos, už tai Anglija nesipriešija, jeigu Wokietija užėms kitus Widurinės Afrikos krasztus. Padėti wienok Anglijai, jeigu ji įsikinkliotų į karę su Prancuzija ir Maskolija už waldybas Afriką ne Wokietija, ne Japonija, o dar labiaus Amerika, kurią Anglija wisup stengiasi ir sawo pusę patraukti, ne turi reikalo, minėtos wieszpatystės ne kariaus juk už Anglijos reikalus Afriką, kadangi toj swieto dalyj ne jokių sawo reikalų ne turi.

### Turkija.

Ant salos Kretos užkilo wėl krikščionių skerdynės. Užkilo

jos mieste Candija, kur buvo silpnos anglijonų pajėgos. Mahometonizski gywentojai apsiginklawo ir pradėjo užpildinėti ant krikščionių, degino jų namus mieste Candija, plėšė turtus ir pjowė nepasirengius ant apsigynimo krikščionis, iszpjowė jų 600. 100 anglizskų kareiwų nuo laiwos iszlipo ant kranto, bet jų nenusigando maiztininkai, užėmė muszis tarp mahometonų ir anglizskų kareiwų, paskutiniai buvo priwersti grįžti ant laiwų, jų 40 tapo užmusztų arba paszautų. Anglizskas konsulus tapo užmusztas, jo szeimyna prapuolė, todėl nežinia, ar jai pasisekė isztrukti, ar gal teipogi wisi jos sanariai tapo iszskerti. Stowintis porte anglizskas karizskas laiwos bombardawo miestą, bet maizstininkai po kanuolių szuwalais skerdė toliaus krikščionis ir draskė jų turtus. Ant pagelbos anglionams atplaukė italizskas karizskas laiwos, skerdynės isz isz syk pasisekė apstabyti, bet jos ant rytojaus wėl atsinaujino. Tapo nuo laiwų iszadyta europieiskų laiwynių kariauna, ji užėmė miestą, maizstininkus iszwyjo, bet jie skerdžia dabar krikščionis salos widuriose. Krikščionys teipogi ginkluojasi ir jeigu europieiskoms wieszpatystėms ne pasiseks maizstų suwaldyti, turės wėl užimti ant tos nelaimingos salos kraujo praliejimai. Skerdynės emė dalywumą ir dalis turkizkos kariaunos, teip wadinami baszibuzukai. Į Candiją atkako dabar paskirta didžiųjų wieszpatystę komisija ant isztirimo, kas pagindė tas skerdynes. Anglijonys už tai apskundžia Turkijos gubernatorių Džewedą paszją. Sanariai atkakusios czia ant isztirimo prieaszczų skerdynių komisijos sako, kad kas pasirodys kaltas, tas bus nubaustas, maizstininkų wadowai bus pakarti. Europieiskų laiwynių wirszinjkai pareikalawo nuo Turkijos gubernatorių, kad tasai atimty ginklus baszibuzukams, bet tas atsisako klausyti Europos prisakymo, jis teisinasi, kad priwalo klausyti wien sultano prisakymo. Europos laiwynių wirszinjkai, kaip paduoda laikraščiai, nutarė kaip tikt ant Kretos maizstai bus suwaldyti, pasistengti iš czia su wisu iszwyti turkizską gubernatorių ir turkizską kariauną, kadangi jie tiki, kad krikščionių skerdynės czia ty czia parengė patsai gubernatorių ir Turkijos rando agentai, jie iszadalino ir ginklus mahometonams, atkerszydami Europos laiwynių wirszinjkams užtai, kad jie nedaleido iszlpti czia sultano atsiųstai naujai turkizskai kariaunai.

### Pasikėsiniimai ant Europos waldonų gywasties.

Paskutinę sanwaite Europoj buvo keli pasikėsiniimai ant jos waldonų gywasties. Pirmas pasikėsiniimas buvo ant gywasties maskolizsko caro Maskolijos, kuri dleidžia Anglijai pirti nuo Portugalijos kolonijas Delagoa užtakos, už tai Anglija nesipriešija, jeigu Wokietija užėms kitus Widurinės Afrikos krasztus. Padėti wienok Anglijai, jeigu ji įsikinkliotų į karę su Prancuzija ir Maskolija už waldybas Afriką ne Wokietija, ne Japonija, o dar labiaus Amerika, kurią Anglija wisup stengiasi ir sawo pusę patraukti, ne turi reikalo, minėtos wieszpatystės ne kariaus juk už Anglijos reikalus Afriką, kadangi toj swieto dalyj ne jokių sawo reikalų ne turi.

### Turkija.

Ant salos Kretos užkilo wėl krikščionių skerdynės. Užkilo

pamatės waziuojant karietas, nepažinodamas getai caro, per anksti padegė guzų, tasai explodawo, užmusztė pati padegėja ir uleyzia waziuojantį su paczia koki ten jenerolą, kurį mat Kalinow polaikė už ciecorius. Maskolijos potam tapo suareztuoty daug žmonių, bet ar terp suareztuoty yra tikri kaltininkai, dar nežinia.

Antras pasikėsiniimas, teipogi nepasiekimas, buvo ant gywasties jaunos Holandijos karalienės Wilhelminos: waziuojant tai isz Haagos į Amsterdamą ant sawo apsiwainikawimo iszkilnių, szowė ji tris kartus koksi anglionas, bet nepataikė. Szowėjas likosi suareztuotas. Ko jis norėjo, sunku įspėti. Mena, kad tai buvo koksi beprotis.

Treczius pasikėsiniimas, ant nelaimės pasekmingas, buvo ant gywasties Austrijos ciecorienės, kuri neimdama nė joki dalywumo prie waldymo krasztu, niekuom ne galėjo nusidėti. Nelaiminga ciecorienė isz Prancuzijos atwaziawo į Swelcariją, į miestą Genewą, rengėsi garliawiu pasiwėlyti ant azeru. Einant ant garliawio, užpuolė ją koksi italijonas ir su trikampiu peiliu perdurė plaučius, užgawo ir szirdį; szuista ciecorienė nubėgo dar ant garliawio, bet ten apmirė. Nugabenta į hotelį, tuojus pasimirė. Užmusztėjas, kurisai gėrisi sawo darbu, tapo suimtas. Juom ita italijonas Lechini. Mat paskutiniuose laikuose italijonai atsižymi waldonų užmusztomis: jie nudurė Prancuzijos prezidentą Carnotą, jie užmusztė ispanijos ministerių pirmsėdį, Conovą del Castillo, o dabar Austrijos ciecorienę. Wisi Europos waldonai ir prezidentas McKinley isz reiskė Austrijos ciecoriui pasigalėjimą. Anglizski laikraščiai ragina wisu swieto wieszpatystes susidraugauti ant isznaikinimo žmogudžių anarchistų.

### Wokietija.

Wokietijos ciecorius, matomai, ne priitaria Maskolizsko caro užmanytam kongresui kaslink su mažinimo po ginklu laikomos kariaunos. Sawo kalboje Westfalijoj jisai iszitarė, kad norinti sandaros, reikia turėti drutą kariauną, kuri geriausiai Wokietiją apsaugos nuo priesų užpuolimo. Dabar Wokietijos parlamente, ant ciecoriaus prisakymo, ministeriai rengiasi pareikalauti daugiaus pinigų ant paduginimo wokizskos kariaunos ir sudrutinimo karizskos laiwynės. Jeigu Wokietija ne sutiks sumažinti po ginklu laikomą kareiwų skaitliu, ne gal atsiųstai naujai turkizskai kariaunai.

### Laukinis žmogus.

Minsko gub., Slucko pawietij., Soltanowszczinos girioj ukinkjams pasitaikydawo patikti kaip kada jau szigdien galima pasabęjoti, ar bus kas isz caro užmanyto sandaros kongreso. Patsai caras geidžia sandaros tikt todėl, kad joje mato Maskolijos ir sawo naudą. Juo ilgiau ne reiks bawętiesi karės, juo pasekmingiaus jis gali kariauti su Maskolijos nihilstais, taigi neukencziancziais caro pawaldiniais.

## Isz Lietuwos.

### Pasiskundimas Pobiedonoscewo carui.

Garsus caro rujos perdėtinis, fanatikas Pobiedonoscew, wirszinjkas teip wadinamo stacziatizsko "szwenzciausio sinodo", padawė carui sawo raportą apie palaiminias stacziatizkystės wisokiuose

Maskolijos krasztuose. Maskolizskas paszemėkas skundžiasi labai, kad stacziatizkystė Lietuwėj esanti sunkiose sanlygose. Didžiausi jos ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų neukencziancziai isz maskolizskystės ir maskolystės prieszai esą czia katalikizski kunigai, jie esą pawojingiausi maskolystės stabdytojai. Nemažai stabdyto turėjusi stacziatizkystė nuo katalikizskų dwarponių ir bajorų. Krasztuose katalikų apgywentuose apsiareizkė fanatizska terp katalikų ne



## Isz Amerikos.

### Prapuolės azėras.

Pietinėj Kalifornijoj, i wakarų nuo Uolinių kalnų, iki dabar buvo didelis azėras presko wandens, wadinamas Tulare; azėras tasai dabar netikėtai prapuolė, jo wietoj nėra nė dumblo, nė wandens. Azėras tas buvo ne mažas, turėjo 80 mylių ilgį ir 35 mylias pločio. Ant jo plaukino dideli garlaiviai taip kaip ant Michigano ir didžiųjų Amerikos azėrų; tiktai iš wieno kraszto azėras buvo negilus ir ciza net kelias mylias nuo kranto galima buvo nubristi. Ant jo wisada plaukiaėjo dideli daugybė wisokių pauksčių, wandenyje ne truko žuvis. Pawirszius azėro, kadangi jo ne užgriebė wėjai, buvo taip lygus kaip weidrodis, wanduo taip czystas, kad net didžiausioj jo gilumoj matyt buvo dugnas. Dabar gi ant syk wanduo su žuwmis, su wisokuom, isznyko, prapuolė. Kas tą pagimdė, tiktai nežinia. Aplinkiniai gywontojai džiaugiasi, kadangi prapuolus azėrai, jo wietoj pasidarė net keli tukstanzio mylių puikaus lauko tinkancio žemdarbystei su labai waisinga dirwa. Seniaus, kada ciza buvo azėras, kurio wiena dalį twėrė ne gilios klampynės, wisos jo aplinkinėse nesiliaudamo sziltinės ir drugiai, iszdžiūvus azėrai oras pasidarė sweikiu, sweikesniu negu daugelį kitų Amerikos krasztų. Kur dar neseniai buvo wandens, žaliuoja jau piewos, kaip kur ant buwusio azėro dugno pradėjo jau arti, rengiasi sėti jawus. Kad tikt azėro wandens, kaip netikėtai prapuolė, taip jau netikėtai ne sugrįžtų atgal. Pietinėj Austrijoj antai yra daugiausia tokių azėrų, kurių wandens prapuola, dugną žmonės szienauja, paskui wienok wandens wėl netikėtai sugrįžta.

### Gaisrai.

PRESCOT, ARIZ. Užsidegė ciza namai sudžios Andrews; prie to sudegė sudžios pati ir Alia Nyren; sunkiai apdegusio yra keturios ypatos. Abidwi sudegusias moteriszkės mat norėjo isz degančių namų isznesti meblius ir kitokius daiktus, bet tas nepasisekė: ne tikt nieko isznesti, ne spėjo, bet įėjusios į kambari, užtroško nuo dumų ir su wisu sudegė.

NEW WESTMUNTER, B.C. Szių miesteli, naktį 11 d. Rugsėjo, bewėik su wisu isznaikino baisus gaisras. Ugnis užgimė nuo kibirksties uždeklusios garlaivio kamino; kadangi buvo smarki wėtra, ji ugnį taip greitai platiu, kad apie jos gesinimą ne galėjo but nė kalbos. Prie to ir daug žmonių prauwu, bet dar tikro jų skaitliaus nežino. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 2½ milijono doliarų.

WALLA WALLA, Wash. 10 d. Rugsėjo siautė ciza didelis gaisras, kurisai isznaikino žemdarbiszkų maszinų dirbtuwę Hunt Manufg Co. teipogi dalį Robertso geležies liejynyčios ir kelis namus. Per tai 100 darbinų ne teko darbo.

MEMPHIS, TEN. Sudegė ciza didelės jawų krautuwės Memphis Grain, Elevator ant Mfg Co. ir Eagle malunai. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 250000 dol. Prie to ir wienas darbinys mirtinai apdegė.

### Audros ir wėtros.

Tuluose Amerikos krasztuose 7 d. Rugsėjo siautė audros, wėtros ir ledai. New Yorke wėtra nunezė wirsztinge dalį namų ant W. 12 ulyczios. Prie to dwi žmogystos tapo užmzusios ir 10 sunkiai apkultos. Lygiai užmzusii, kaip ir apkulti buvo daildės, kurie dirbo ant stogo. Smarki wėtra nunezė juos nuo stogo ir nunezė i upę. Jeiga užmzusztieje i urę įpuolė dar gywi, tai je wandenyj prigriebė, kitus gi pasisekė iszgriebti.

Sziurwakatinuose krasztuose szieto Missouri krito smarkus ir dideli ledai, kokų nyks tuose krasztuose ne atmena. Wienam tikt Nodaway pawietij pridribo tie blėdies ant pusės milijono dol. Ledai buvo taip dideli, kad jie ne tikt iszmusė nenawaitytus

## Isz darbo lauko.

† CANTON, OH. Czianyszkė geležies liejynyčia pradėjo dirbti.

† FORTLAND, OH. Kelly kastyne traukiasi dar wis ztraikas.

† VICTOR, COL. Lafayette Co. rengia ciza naujas aukso kastyne.

† DOWSON, LA. Netoli szito miesto atidarė naujis anglių kastyne.

† HILLSBORO, ILL. Sztraikas czianyszkioz kalnakasių dar ne pasibaigė.

† BROOKSIDE, ALA. Darbai czianyszkioz kastyne eina pusė inai.

† NEW KENSINGTON, PA. Czianyszkioz geležies dirbtuwėse dirba gerai.

† PASSAIC, N. J. Rolling Mill kompanija szito naujis geležies tarpinimo pecizus.

† ASTORIA, ILL. Czianyszkės kastyne ant neapbrėžtuoto laiko tapo uždarę.

† POMEROY, OH. Dar szį metų ketina pradėti ciza statyti naują geležies liejynyčią.

† LISBON, OH. Quaker Valley kastyne tapo uždarę, todėl darbinjai ne teko darbo.

† WELSTON, OH. Czianyszkioz kastyne pasibaigė anglys, todėl ir kastyne uždare.

† MUNCIE, IND. Midland dirbtuwę darbi eina gerai, teipogi ir Grasshopper dirbtuwėse.

† ALTOONA, PA. Allegheny geležies liejynyčia dirba gerai, darbo ciza užteks ant ilgai.

† CLOVER HILL, VA. Rado ciza naujus anglių plotus, ant kurių netrukus parengs kastyne.

† LEECHBURG, PA. Strawridge Co. rengiasi ciza dar szį metų statyti naują gėtos dirbtuwę.

† POTTSWOM, PA. Hopes Mill geležies dirbtuwę, iszstowėjusi per isztisus metus, pradėjo dirbti.

† TAYLORVILLE, ILL. Czianyszkioz kastyne dirba pilną laiką ir rodosi, kad tep bus ilgai.

† YOUNGSTOWN, OH. Geležies tarpinimo pecizai, kuriuos taisė per du mėnesius, pradėjo jau dirbti.

† NEW YORK. Sztraikas R. Hue & Co. dirbtuwėse pasibaigė, senieji darbinjai sugrįžo prie darbo.

† STENBENVILLE, OH. Jeffersono geležies dirbtuwėse, kurias paėmė kreditoriai, ketina pradėti dirbti.

† DES MOINES, IA. Christy kastyne pradėjo wėl dirbti, isz kasa ciza po 100 tonų anglių kas dieng.

† CANNONSBURG, PA. Czianyszkė geležies dirbtuwę bus padidinta ir paskui priims daugiaus darbinų.

† MONONGAHELA, PA. Užgimė ciza darbinų sztraikas, todėl tegul nieks ne keliauja darbo jieszkoti.

† BIRDSBORO, PA. Brooke Co. ketina pradėti darbus sawo geležies dirbtuwėse nuo steinancios sanwaitės.

† SCRANTON, PA. Lacka Iron & Steel Co. pradėjo dirbti jau ir kitoje, ant sziaurinės miesto dalies dirbtuwėj.

† MIDDLETOWN, PA. Czianyszkioz geležinių dudų dirbtuwėse dirba su dwiem darbinų atmainom be perstojimo.

† GRANITE CITY, ILL. Darbai eina ciza gerai, dirbtuwės dirba wisos gerai, kasdieną priima ir naujus darbinjus.

† HOLLIDAYSBURG, PA. Czianyszkės geležies dirbtuwės stowi ir nėra wiltios, kad jos greitai pradėtų dirbti.

† BELLEFONTE, PA. Valentine geležies dirbtuwę tapo parduota, nauji sawininkai pabaigoj szį metų pradės jose dirbti.

† MILTON, N. H. 1890 m. ciza parengta dirbtuwę "Waukebec Wool Mills" sudegė, partai 500 darbinų neteko darbo.

† NEW HAMBURG, OH. Darbai czianyszkioz eina aplinkinėse kastyne eina gerai ir yra wiltis, kad jie neis niekyn.

† LIMA, OH. Wagonų dirbtuwė eina gerai, dirbtuwės turi diktai reikalawimų, todėl ir darbo užteks ant ilgai.

† SCOTTDAL, PA. Seng Meadows geležies dirbtuwę dabar taiso; kaip tikt darbai prie to pasibaigs, pradės joje dirbti.

† FALL RIVER, MAS. Medwiles dirbtuwės Borden City 100 audėjų, dėl nomažinto už darbą užmokėsio, palowė dirbe.

† COATESVILLE, PA. Czianyszkioz geležies dirbtuwės dirba gerai, darbą turi daugiaus darbinų negu kada nors pirma.

† READING, PA. Dirbtuwėse Readingo geležinkelio pradėjo dirbti su dwiem darbinų atmainom; dirba dabar ir naktims.

† LINCOLN, ILL. Czianyszkioz eina aplinkinėse kastyne darbai eina gerai ir rodosi, kad tep trauksis per ilgesnį laiką.

† WEST NEWTON, PA. Czianyszkioz geležies dirbtuwės darbo yra užtektinai ir rodosi, kad tep bus per ilgesnį laiką.

† HAZLETON, PA. Pardee kompanija kastyne darbai pasigerino, darbo ciza 25 dienas per mėnesį. Nežinia tikt ar ilgai tep bus.

† SHARPSVILLE, PA. Alice geležies tarpinimo pecizai, kurie iszstowėjo per du mėnesius, pradėjo wėl dirbti. Dirba ir Claire pecizai.

† SHARON, PA. Kimberly geležies dirbtuwę, kuriose ketino pradėti darbą dar Liepos mėnesį, pradės dirbti pabaigoj szito mėnesio.

† KANAWHA, CITY, W. VA. Darbai czianyszkioz drato dirbtuwėj, kurioje per 18 mėnesių dirbo wisokius pertaisymus, ne užligo prasidės.

† EASTBANK, W. VA. Darbai Ronawha kastyne eina silpnai; darbinjai negal uždirbti nė ant maisto, todėl daugelis jų kraustosi i kitus krasztus.

† BRAZIL, ALA. Darbai czianyszkioz eina Cardiffe kastyne eina negeriausiai. Blosburge darbo yra užtektinai. Newcastle kastyne dirba pilną laiką.

† READING, PA. Nauji pecizai Reading Iron Co., kuriuos dabar ciza stato, bus pabaigti iki pabaigę szį metų ir nuo Sausio mėnesio pradės dirbti.

† ROCK SPRINGS, WYO. Darbai kastyne szito szieto eina gerai; isz kitų krasztų atkanka ciza kas dien nauji darbinjai. Kad tikt jų nepriwaziutu per daug.

† SOUTDA, MIN. Czianyszkioz kastyne dirba gerai, dirba kasdien. Moka ant dienos po \$1.50, \$1.60 ir \$1.75. Kas nori dirbti, darbą ciza ne sunku gauti.

† DUNCANVILLE, PA. Czianyszkioz pudleriszkose dirbtuwėse darbai sumažėjo, dirba dabar tikt su wiena darbinų atmainom; kitur dirba su dwiem atmainom.

† CHESTER, PA. Crum Creek Iron & Steel Co. pardawė sawo dirbtuwę; nauji sawininkai ketina ne užligo pradėti dirbti. Geležinių dudų dirbtuwę jau pradėjo dirbti.

† TERE HAUTE, IND. Darbai kastyne szito szieto eina negeriausiai. Sullivan ir Linton kastyne dirba geriaus, bet užtai sziauriniuose szieto krasztuose dirba prastai.

† HITEMAN, IA. Darbai kastyne szito apskricio eina negeriausiai; wienose wietose darbai truputį pasigerino, kitur wienok dirba prastai. Ant pasigerinimo wilties nėra.

† ALEXANDRIA, IND. Czianyszkioz geležies dirbtuwėse darbai truputį pasigerino. Lippincotto stiklo dirbtuwėj ketina pradėti dirbti nuo ateinancios sanwaitės. Kitos dirbtuwės stowi.

† ADGER, ALA. Darbai Belle Ellen kastyne eina gerai, bet darbinų yra daugiaus negu reikia. Hargrove ir Clochton kastyne dirba pilną laiką; Adger, Sumpter ir Johns kastyne dirba 5 dienas ant sanwaitės.

† ASSUMPTION, ILLS. Darbai czianyszkioz eina aplinkinėse kastyne eina gerai ir yra wiltis, kad jie neis niekyn.

ba gali gauti; uždarbis 50jc. už toną. Darbinjai, jeigu nori i unija gali prigulėti, neprigulincijų prie prisirszymo ne wercia.

† LEADVILLE, COL. Darbai aukso kastyne truputį pasigerino, Louisvill, Ruby ir kitos kastyne dirba geriaus. New Monarch Gold Mining Co. priėmė prie darbo daugiaus darbinų; rengia kaip kur ir naujas kastyne ant naujai užtikty aukso plotų.

† Aukso kastyne sziete Colorado dirba gerai. Victor ir Idaho Springs kastyne dirba pilną laiką. Aspen kastyne dirba 1500 darbinų. Ruby kastyne rods dabar ne dirba, bet nupirkis jas kompanija žada pradėti dirbti. Cripple Creek apskricio kastyne dirba gerai wisos.

† PANAMA, ILL. Penwill Mining Co. pagarsino, kad nuo pannedio pradės dirbti, bet už darbą siulo tikt po 25c. už toną. taigi tiek, kiek reikalauja negrai; nuo baltų darbinų reikalauja, kad jie atitrauktų isz unijų. Darbinjai wienok ant ne sutinka, jie reikalauja po 35c. Szerifas ir jo pagelbininkai su negrais tyczia erzina baltwėdius sztraikierius. Jie mat norėtų strasti progą atsiųmėti, kaip atsiųmėjo Lattimore Martin. Argi isztikro jau Amerikoj nėra waldžių, kuriuos ir kapitalistus galėtų priversti elgties pagal krasztu tiesas.

## ISZ Lietuwiszku dirwu.

### Kaip pagerinti stowų musų parapijos?

Jau isz kelių praejusiu "Lietuwisz" numeriu matėte Chicago lietuwiszkos parapijos kasos stow. Matėte kun. Krawczano iszduotas rokundas, kuriuose jis parodė įplaukimus i parapijos kasą nuo maisto, todėl daugelis jų kraustosi i kitus krasztus.

Rokundoje 1895 m. .... \$28,757.78  
Rokundoje 1896 m. .... \$4,952.00  
Isz bankos pasiskolyto ..... 15,000.00  
Taigi nuo užsidejimo parapijos iki 1896 metų įplaukė i parapijos kasą ..... \$78,739.78

Kiek kun. Krawczanas surinko nuo žmonių pinigų 1897 ir 1898 metuose, niekam nesako ir isz to jokių rokundų parapijanams neduoda. Isz kunigo rokundos, iszduotos 1894 metuose, matome, kad per pusantų metų surinko nuo žmonių su wirszom \$34,000, taigi ant metų iszpuola daugiaus kaip \$20,000.00. Taigi, jeigu per blogesnius metus surinko su wirszom po \$20,000.00, tai ir sziuose dwiejuose geresniuose metuose galėjo surinkti jau jei ne po 20 tukstanzio dol., tai nors po 15 tukstanzio dol., tai per du pasikutinio metu pasidaro \$30,000.00. Ir taip:

Nuo pat užsidejimo parapijos iki 1896 m., pats kun. Krawczanas parodė sawo rokundoje įplaukimus i parapijos kasą ..... \$78,739.78  
O per sziuos du pasikutinio metu rokunkime tik ..... \$30,000.00  
Tai nuo pat užsidejimo parapijos iki sziedien įplaukė i parapijos kasą ..... \$108,739.78

Tai ciza matome įplaukimus. Kasierium parapijos yra kunigas, taigi dabar dirstelime i iszdawimus, o pamatysime, ar kunigas wisus tuos szimta ir asztuosius tukstanzioz doliarų iszdawė, kad net skola ant bažnyčios užtraukė, ar dar kiek pas kunigą pinigų atliko? Kunigas bawo iszrinkęs komiteta, kad tas jo iszdawimus parapijai parodytu, bet komitetas parodė iszdawimų tik \$41,758.50, taigi yra per mažai. Kunigas turėjo daugiau iszdawimu negu jo iszrinktasis komitetas parodė; dėlto mes pasiremsime ne ant komiteto, bet ant paties kunigo iszduoty rokundo 1895 ir 1896 metuose ir wisus iszdawimus parokuosime teisingai. Taip:

14 lotu po kažnyčia ..... \$11,200.00  
Klebonija ..... 9,700.00  
Bažnyčia ..... 18,169.73  
Bažnytinali daiktai ..... 4,701.04  
Warpai ..... 729.94  
Warpnyčia, stonė ir boksztolis ..... 1,275.00  
Iszbrukawimas uilyčia ..... 736.10  
Namų mokslawins parokukime ..... 2,000.00  
Tworas, iszpylima szwentorius ir medelius parokukime ..... 1,000.00  
Aszturacija nuo ugnies ..... 455.00  
Depozitu atmokėta ..... 8,265.00  
Randas pakol dar klebonijos nebawo ..... 104.40  
Algas 3 metų kunigas pats parodė ..... 4,824.64  
Taigi sawo du metu rokunkime po tiek pat, tai bus ..... 3,217.00  
Kn. Kolesniko alga už 22 mėnesius po \$70 ..... 1,540.00  
Alga wargamistros prie kun. Kolesniko, po \$30 ant mėnesio ..... 660.00  
Tai ant wisų iszdawimų iszėjo pinigų ..... \$68,577.91

Dabar sulyginame įplaukimus su iszdawimais:

Įplaukė ..... \$108,739.78  
Iszmokėta ..... 68,577.91

Tai kur mus kasierius padėjo szituos ..... \$40,161.87  
Tegul jis mums paaiszkina kaip nors: ar isz ambonos, ar ant mingo, arba per raszją, kaip jam tinka, kur dinga atlikę nuo iszdawimų pinigai \$40,161.87?

Ciza surokawome wisus iszdawimus, kokius tik kunigas reikalause parapijos turėjo, parokawome žemę, triobas, tworas, wisokius bažnytinius daiktus ir algas wisos bažnytinės tarnystos nuo pat užsidejimo parapijos iki sziedienai, aprokawome wisą ne pagal sawo nuomong, bet pagal paties kunigo mums duotas rokundas 1895 ir 1896 m. ir nors tos iszdawimų rokundos yra teip augstos, wieok ant jų wi, kunigo surinkti nuo parapijonų pinigai ne iszeina; atlieka dar \$40,000.00 su wirszom; o jeigu tuos iszdawimus teisingai aprokawume, tai pamatytume, kad jeigu butume patys samde kontraktorius, tai szitą bažnyčią butų mums pastatė už \$12,000.00, o ne \$18,169.73, kaip mums kunigėlis sukontraktawo. Tuos 2 lotu prie Auburn ave. sawininkas parapijai siulė už \$2,500, bet kunigėlis, dėl labo sawo parapijonų, užmokėjo už juos \$3,600! Gal but ir kiti iszdawimai teisingai parokuoti? Ir kur ciza teisybė?

Kasierius (kunigas Krawczanas) wienu žodžiu wadina sawą teisingu, bet mes žiurdėdami i jį kasierystą, teisybės nerandame, o kasierius kasos kunigų parapijai nerodo, slepia jas. Teisybės nieks nereikalauja slepti, slepiami yra tik blogi darbai. Keturesdesimts tukstanzioz doliarų parapijos sukauly pinigų dinga pas kasierį ir dar \$20,000.00 ant bažnyčios užuogo skoly. Kur ciza teisybė? Kur dorybė pas tokius kasierius, kaip mus kn. Krawczanas? Tegul nors wienas doras parapijos pasako, ar gerai daro musų kunigas, taip waldydamas parapijos kasą? Ar turime ir ant ilgiau palikti kunigą kasierium rinkti nuo žmonių pinigus ir ant bažnyčios skolas didinti?

Pakol laikysime kunigą parapijos kasierium, skolas ant bažnyčios nesimažins, bet wis auga taip, kaip ant lenkiszku bažnyčių nuo \$10,000 užaugo ant \$100,000 ir daugiaus. Nors mes kasdien kiek tukstanzioz doliarų sudėdume, kunigo yra gilus kiseniai, milijonai doliarų juose patilps, o skolas ant bažnyčios wis auga.

Jeigu norime pagerinti stowų musų parapijos, jeigu norime iszmokėti bažnyčios skolas ir turėti sawo bažnyčią liuozą nuo skolių, tai nedėkime pinigų i kunigo kisenių, bet dėkime juos i banką. Bankoje sudėti pinigai stowės czielybėje ir kada parapijai ant ko prireiks, galės isz ten juos paimti, o sudėję juos i kunigo kisenių, jau isz ten daugiaus jų ne iszimsime, kunigas sykį paėmęs pinigus i sawo kisenių, jau isz ten jų ant parapijos reikalų neduos, kur pinigų reiks, ten jis skolas darys taip, kaip iszeiždarė, arba kaip lenkų kunigai daro.

Nuo szios dienos iszrinkime parapijos administraciją: prezidentą, wiceprezidentą, sekretorių, kasierių ir kolektorių; užwieskime parapijos knigas, tegul kolektoriali, priėmę pinigų, priduos kasierium, o kasieriaus pridurstę, tuojuos juos įneszt i banką ir pakwitawonę bankos pridurti prezidentui. Wisa ta administracija turi but po boneas, atsakančiais už wartojamus pinigus; tegul wirszinykai nors sykt ant mesio peržiūrėti stowų kasos ir knygų sulygina su rastais pinigais. Taip yra wisur.

Kunigui mokėkime algą ir palikkime jam jo pėlnus, tai yra: mizias, krikasztus, szliubus ir pagrabs, o i kitus reikalus neduokime jam kiztiesi. Ant krikasztų, szliubų ir pagraby padarykime taką, kiek tur už juos kunigas imti. Tada bus musų parapijoj twarka, bus mums kunigas geras, ir mes busime kunigui geri. Iszidė isz tarpo musų berniai ir nesutikimai, nes nebus už ką bartiesi.

Isz paskutinės kun. rokundos matome 3000 parapijonų. Mokėkime mes i parapijos kasą po \$5 ant metų, tai per 1 metų turėsim kasoje \$15,000, per 2 metų turėsim \$30,000, per 3 metus turėsim \$45,000, o per 10 metų

turėsim \$150,000. Už \$30,000 pabaigsim sawo pradėtą bažnyčią, už \$50,000 įrengsim sawo ligonbutį, už kitą \$50,000 įrengsim namus prieglaudos dėl senelių, sirutų ir netekusių sweikatos, ir dar atliks kasoje \$20,000. Istengsim: palaikyti gerą mokslinę, galėsim leisti net kelis lietuwis i augstesnius mokslus. Wiską istengsim padaryti, jeigu tikt musų pinigai neis i kunigo kisenių. Tokiu budu galėsim pasirodyti, jogei mes esame katalikai, mylime Diewą ir artymą. Sziedien mes wisą sudėdami i kunigo kisenių, nors kalbėdami poterių sakome: "myliu Diewą isz wisų pajiegy sawo, o artymą kaip patę sawę", bet taip darydami meliuojame, apgaudinėjame patį Diewą. Parodykime, kur pas mės meilė Diewo ir artymo? Wieton mylėti Diewą, mes mylime tik kunigą, wisą kemszame i jo kisenių, o nežiurime to, kad kunigas Diewo namus užstatė bankai. O kur pas mės meilė artymo? Sziedien, jeigu lietuwi, tą musų artymą, suzeidė geležinkelis ar fabrika, nupjovė jam ranką ar koją, tai kur mes jį turime padėti? Wėzame tada suzeistą i presbiterijonų arba protestonų ligonbutį. Masų seneliai, netekę sweikatos, ne ga'dami sau maisto užsidirbti, teipgi randa prieglaudą pas protestonus, pas tuos nekatalikus, o mes, budami katalikai, tik luserpomis ir liežuviu sawo katalikystę rodome, bet musų darbai yra bjaurėsi už laukinių žmonių: peime wieną kunigą, lyg penimį, o suzeistą sawo brolių, sirutų ir senelių nematome, ir jeigu juos nepriglaustų nekatalikai, jie turėtų badu mirti! Patys ir musų waiškai skęstame tamsybėse, neturime kur apsisziewisti, pasimokinti, kadangi wisos musų ankos patelpa kunigo kiseniui. Ar tai sziotokia musų meilė artymo? Argi ne apgaudinėjame Diewą meluodami jum sawo poteriuose, kad "mes mylime artymą sawo kaip patys sawę"? Už tiek pinigų, kiek mes sawo kunigui sukraujame, galėtume suszelpti szimtus nelaimingų sawo brolių, tada pasirodytume, kad wylime sawo artymą ir užsielpintume nuopelnus nuo Diewo, o dabar tik dauginame kunigo kapitalus bankose. Ar tai katalikiszka darome? Dauginame ir kunigo prieszus, jį patį žeminame.

Laikas jau mums, broliai, atsibusti, nerustinti daugias Diewą ir nejuokyti swieto tokiu netikusiu sawo pasielgimu, laikas jau pažinti, jog Diewas yra musų Diewu, o ne kunigas ir daryti taip kaip Diewas priskė, o ne kaip kunigas sako. Kolei mes nesuprasime tikro Diewo, kolei nesuprasime, kad mes esame žmonis ir turime elgtis kaip žmonės, toliai ne negalėsim pasikelti isz netikusio sawo gyvenimo, wis bus mums ant miešiu tik kunigas ir karczema ir to busime nuo swieto už laukinius laikom kaip ir sziedien esame. Laikas, broliai atsibusti!

## Lietuwių wis už pinigų darbus perka.

BALTIMORE, MD. Du lietuwiai, Nikodimas Raczinskas ir Powilas Michnewiczus, turėjo miesto darbus. Raczinskas dirbo prie waziojimo mėslių, o Michnewiczus prie žibinimo liampų. Nebuvo jiems gana algų, kokias gaudawo isz miesto, jie užsimanė kitokiū budu uždarbiuoti. Prie jų prisidėjo trečiai, amerikonas, ir wis trys waiszsziojo po lietuwis ir lenkus prižadėdami jiems už pinigų parupinti miesto darbus. Atrado diktai mažai iszmananczių žmonelių, isz kurių willojo pinigų, po kiek iszwilioti galėjo. Buwo tokių, isz kurių net po \$100 iszwiliojo, prižadėdami jiems suteikti miesto darbus, bet nė wienas nuo jų darbu ne gawo. Ant galo žmonės susiprato apgautais č-p, apgautieje susitarė drauge ir paraszė skundą i miestą majorą, o tasai apgawikuz, Raczinską ir Michnewiczų pawarė nuo miesto tarnystos.

Wargas su musų žmonėms, kad jie duodasi kiekwienam sukczui sawę apgaudinėti. Apgaudinėj juos dawėjai miesto darbu, apgaudinėja fabrikų foremonai ir lupia pinigų už priėmimą prie fabrikų darbo, apgaudinėja iszleis-



Apatiniame savo bėgime Volga užsisuka į pietrytus ir teka per depresiją, taigi per krasztą esantį žemumų jūrų vandenų paviršiaus, nuo jos atsidalina atžala *Achtuba*, kuri teka paralelizškai su Volga; prie įpuolimo į Kaspišką jūrą Volga pasidalina į daug atžalų.

Volga yra didžiausia Europos upė, perbėga ji turtinčiausius Maskolijos krasztus, kuriems palengvina išgabėtiną produktą. Neparankumas jos didžiausias yra tas, kad įpuola į uždarytas Kaspišką jūrą, iš kurių nėra išėjimo.

Upe *Uralas* tveria rubežių tarp Europos ir Azijos, įpuola į Kaspišką jūrą ir rytus nuo įpuolimo Volgos. Kadangi krasztai, per kuriuos teka, mažai apgyventi ir ne turtingi, tai upė ta didelės vertės neturi.

Upe *Terek* prasideda Kaukazo kalnuose, perbėga mažai apgyventas krasztus į siaurius nuo tų kalnų ir įpuola į Kaspišką jūrą iš vakarų. Laivų plaukimui upė ta ne tinka.

Upe *Kuma*, prasideda teipogi Kaukazo kalnuose, įpuola į to paties vardo užtaką, vakarinėse Kaspiškų jūrų pakrantėse.

Svarbiausia upė įpuolanti į Azoviską jūrą yra *Don*, prasidedantis iš azero *Ivanovo*, netoli viršutinio Okos tekėjimo ir teka per Doniską iškilimą, iš pradžių teka jis prie Volgos, į pietrytus, bet Prievolginį kalnų sulauktytas, palieka tarpą 8 mylių tarp Volgos ir užsisuka į pietvakarius, teka per pakrancinių žemumų ir įpuola į Azoviską jūrą. Iš įtakų *Dono* iš desinės pusės svarbiausias *Doniec*, iš kairės gi *Manycz*. *Don* gana gili upė, ji tinka laivų plaukimui.

Iš upių įpuolancijų į Juodąsias jūras svarbiausias yra *Dneperas*, apie kurį jau kalbėjome. *Kuban* prasideda Kaukazo kalnuose. *Dnestras* prasideda Karpatų kalnuose, plaukia per Galiciją ir prisigriebia į Maskoliją, plaukia per Podolius iškilimą ir ant galo prisigriebia į Juodąsias jūras. Dėl daugelio akmenų, slenksčių, *Dnestras* ne tiko laivų plaukimui, dabar vienok slenksčiai tapo išardyti ir upės lovos pagilintas.

*Pietinis Bugas* prasideda ant Podoliskos iškilimo, perplaukia Podolius ir Chersonius gub. ir įpuola į Juodąsias jūras netoli Dnepero įpuolimo. Reikia dar paminėti upę *Prutą*, kuri yra rubežiumi tarp Rumunijos ir Maskolijos, įpuola ji į *Dunajų*.

Maskolijos klimatas skiriasi nuo klimato vakarinės Europos, Maskolijoje jis sausesnis, kontinentališkas. Tas paeina nuo to, kad Maskolija yra kūr kas toliaus nuo Atlantisko okeano, ypač gi nuo jo šilto vandens srovės *Golfstremu* vadinamos, kuri didelę turi įtaką ant klimato vakarinės Europos, ant klimato gi Maskolijos ne turi jau tokios įtakos; Maskolija uždengta nuo vakarų ir nuo pietų gana augstų kalnų, kurie sulauko drėgnus nuo vakarų pūciančius vėjus: Kaukazo ir Krivo kalnai uždengia Maskoliją nuo įtekės Juodųjų jūrų, Finlandiskos arba Suomiskos iškilimas nuo Baltiskų jūrų; *Siaurinės Lėdinės* ir *Baltosios jūrų* žiemą užsaula ir todėl nesuteikia Maskolijai drėgnumo, ne šilumos. Druskiniai stepai prie Kaspiškų jūrų sugeria drėgnumą ir tokiu būdu naikina įtekę nedidelį Kaspiškų jūrų; taigi mat ant kontinentališko Maskolijos klimato atsiliepa daug priežasčių.

Kadangi Maskolija užima didelius plotus, nuo siaurių pietų link ji trunkiasi nuo poliariskų siaurinių krasztų, nuo 70° siaurinės geografinės platumos iki 45°, taigi iki platumai siaurinės Italijos, todėl visokiuose jos krasztuose turėtų būti didelis klimato ypatumas, taip vienok nėra, skirtumas tarp klimato siaurinės ir pietinės Maskolijos yra daug mažesnis negu tuluose mažuose krasztuose vakarinės Europos. Tas paeina nuo to, kad ant žemumos Rytinės Europos, kuri užima Maskoliją, nėra augstai iškilusių vietų, rodo ant Centralizmo iškilimo klimatas truputį šaltesnis; nėra ant jos nė augstų kalnų, kurie galėtų atsliepti ant klimato priesingų kalnų zonų. Pietini vienok žemumos dalis, uždaryta nuo vakarų Karpatų kalnais, atidaryta gi per Tautų Vartus nuo rytų, pagal savo klimatą skiriasi nuo vidurinių ir siaurinių krasztų. Pietiniuose tankiausiai pūčia rytiniai sausi vėjai; vakarinuose, viduriniuose ir siauriniuose krasztuose, kur pūčia tankiausiai vakariniai vėjai, daugiausia yra drėgnumo, todėl auga čia didelės girios; pietiniuose gi krasztuose vėjai rytiniai sausi, ne atgabena lytaus, drėgnumo čia per mažai, todėl ir girių nėra. Tik vasaros laike pietiniuose begiriniuose plotuose sausi rytiniai vėjai pakelia temperatūrą, duoda daugiausia šilumos negu viduriniuose ir siauriniuose drėgniesiuose krasztuose, bet žiemos laike vėjai tie atgabena šaltį iš Azijos ir per tai žiemos šalčiai beveik vienoki lygiai siauriniuose kaip ir pietiniuose Maskolijos krasztuose. Antai *Orenburge*, prie *Pietinio Uraliaus*, žiemos buva šaltesnės negu *Peterburge*. Ant viso Maskolijos žemumos ploto upės užsaula. Nors žiemos ir pietiniuose krasztuose lygiai šaltos kaip ir siauriniuose, bet už tai pavasaris pietiniuose krasztuose užstoja ankstesnį, kadangi tuose krasztuose sniego nupuola mažai, todėl ant jo sutarpinimo ne daug reikia šilumos.

Klimatizką skirtingą Maskolijos plotų geriausiai parodo augmenizką klimatizkos juostos: prie pakrancinių *Siaurinių Lėdinių jūrų* traukiasi *tundra* juosta, čia žemė visada užsaula, vasaros laike tik ant poros pėdų įsileidžia, bet giliai ji vis susaulusi, auga čia samanės, bruknės ir kitokios vuogos, toliau į pietus traukiasi juosta *spjglinių medžių girių*; čia augina jau ir tulus javus, kaip antai miežius, avizus ir linus; toliau dar į pietus prasideda juosta *girių su lapuotais medžiais ir auginimo rugių*, dar toliau į pietus ir kanapių; toliau eina juosta *auginimo kviečių ir vaisinių medžių, arba juodžemio juosta*, teipogi *cukrinių burokų ir tabako*; prie *Juodųjų jūrų* traukiasi juosta *auginimo vynuogių, maitos, arbužų* (melonų).

Maskolija užima Europą plotą netoli 100000 geografinių kvadratinų mylių, taigi didesnę Europos pusę, ant kurio gyvena 100000000 gyventojų, taigi išpuola apie 1000 žmonių ant kvadratinės mylios. Tirstumas apgyvenimo vienok ne vienodas. Tirstiausiai apgyventi krasztai apie Maskvą, kur išpuola apie 3000 žmonių ant kvadratinės mylios; apie *Kijevą* išpuola teipogi daugiau kaip 2000 žmonių ant kvadratinės mylios. Rečiausiai apgyventi krasztai prie *Siaurinių Lėdinių* ir prie *Juodųjų jūrų* (Toliaus bus)

tojai „Mažiesiems Mokslų“ iš lupdami po 2 ir daugiau doliarų už kojų, kurie surasytos pacijos blewysgos ant išjuokimo to, kuris yra teip kvailas, kad už jį pinigų moka ir tt. O dėl ko apgaudinėja? Dėlto, kad žmonės yra tamsūs, kad nemoka atskirti gero nuo blogo, kad neskaityt rasztų, kurie juos veda ant tiesaus kelio, kurie trokšta iškviesti jiems supratimą, bet jie įsiesko isminties „Mažiesiems Moksluose“, tamėsmėzlyne apgawysczzių, taigi kas ko įsiesko, tą ir randa, kas įsiesko sweeko mokslo, išmoksta sweekai mislyti ir įstengia pažinti apgawikus, o pažinęs nesiduos jiems apgaudinti, o kas įsiesko kvaill mokslų, tas wisada tampa apmonytu.

### XIII Seimas „S. L. A.“ Pittsburgh'e, Pa.

Susiwenijimo Seimas bus laikytas šįmetą Pittsburgh'e, Pa. 11 ir 12 dieną Spalių. Seimo programos bus sekantis:

I. Utarnike, 11 dieną Spalių: a). Ant 8 val. ryto bus iškilmin. os misijos vietinių lietuvių k. j. bažnyčioj.

b). Ant 10 val. ryto prasidės pirmutinė sessija Seimo.

(Sessijos Seimo bus laikomos halėje „Turner Hall“, ant 13os gatvės, South Side).

c). Ant 2 w. po pietų antra sessija Seimo.

d). Ant 8 w. wakare, teatras ir prakalbos toj pacioj halėj, kur bus ir sessijos.

Ant teatro bus perstatyta drama dwiejose veikmėse „Izgram“. Idant uždengti kusztus perstatymo, už įėjimą bus imta po 10 centų nuo kiekvienos asabos.

II. Seredoj, 12 dieną Spalių: a). Nuo 9 val. ryto iki 12 w. treczia sessija.

b). Nuo 2 w. po pietų iki 6 w. ketwita sessija.

c). Ant 8 w. wakare parada, o po paradi balius iki 2 w. ketwergo ryto.

Drągystės imancijos dalyvumą paradoj turi pributi į bažnyting halę ne vėliaus kaip ant 7 w. wakare. Kelias parados bus sekantis: nuo lietuviszkos bažnyčios Carson gatwe iki 92ai gatwe, 12i gatwe iki Surah, Surah gatwe iki 28ai, 28a gatwe į Carson ir ta gatwe iki 13ai ir nuo čia į halę, kur bus laikomas balius. Įėjimas į halę ant baliaus dēl wryų 50 centų, o dēl moterų 25c.

Per wisę sanwaite nuo 8 iki 15 d. Spalių ant wisų geležinkelių ir iš wisų dalių Suwenyčių Walstijų į Pittsburgh'ą ir atgal tikietai bus už pusę prekes, dēlto delegatai tegul praszto ant stacijų: „round trip excursion ticket“ į Pittsburgh'ą.

Jeneralizska kwatiera dēl delegatų laike Seimo bus HOTEL ROZE, NO 601 to 603 CARSON ST. S. S. PITTSBURGH, PA.

Delegatai yra užpraszomi duoti žinią apie pribuvimą sanwaite pirmiaus ant sekancio adreso:

Rev. John Sutkaitis, No 712 Carson st. Pittsburgh, Pa. Kiti laikraszcziai praszomi yra atkartoti.

Komitetas prirengia ntis Seima.

### Iz Collinsville, Ill.

Terp czianyszczios neseniai suwertos protestonizkos parapijos pastoriaus Keturakaitis ir parapijonų užginė nesutikimai ir statymas bažnyčios per tai apsisistoje. Priežastis nesutikimų yra ta, kad pastorius Keturakaitis, be parapijonų žinios, užsiraszė ant sawės paskirtų ant pastatymo bažnyčios lotus. Parapijonai pasidalino dabar į dvi pusi: wieni stovi pastoriaus pusėj, kiti gi prieš jį ir tie reikalauja, kad parapijos sawastis būtų ant parapijos ir užrasztija. Kol ne bus padaryta, kaip parapijonai reikalauja, nutilo ir kalbos apie bažnyčios statymą. Kaip tas bus padaryta, protestonai gal wėl susitaikys su sawo pastoriumi. Galbut, kad pastorius Keturakaitis ir labai gerai mislyja apie lietuvių ir nieko pikto ne mislyjo užsiraszdamas ant sawės bažnyčios sawastį, gal nenorėjo skriausti parapijonų, bet ir parapijonų ne galima per daug kaltinti, kadangi jie, matydami, kaip antai Chicagoj kunigas elgiasi su parapijonais, pirm laiko nori apsaugoti,

je niori, kad wisi parapijos reikalauja, jos sawastis, rokundos būtų po jų pacijų užžiura, o ne wien pastoriaus.

### Iz Worcester. Mas.

Linksmų naujienų iz čia mažai yra, girdėt wien apie musų brolių girtuokliawimus ir musų tytes. Pereitą mėnesį čia užmuszė wieną žmogelį, tas jau seniai po žeme; 4 gi dieną szito mėnesio buvo wėl musztynės, musizskiai apsisaldė iki kraują, ant iszkirstymo besipesanzczzių, gaidžių reikėjo szaukti policiją. Toj pasodino smarkiausią gaidį į sawo wėžimą ir nugabeno jį ant nakwynės ant policijos stacijos, už ką turėjo užsimokėti 12 dol. Ar tai ne gēda, kad musų broliai teip slykszcziai elgiasi ir gēda wisiems lietuviams daro? Ar ne geriaus būtų buwę tą 12 dol. apwersti ant nusipirkimo knjų ir užsiraszimo laikraszczio? Szalin, kitės nuo musztynių ir girtuokliawimų, nes jos ne wien jusų, bet wisų lietuvių wardą terszia.

### Lietuwaiczų draugystė.

„Vienybė“ pranesza, kad per prisidėjimą daktarės, Johanno Zelwienės, Plymouth, Pa. susitwėrė „Lietuwaiczų Draugystė“, į kurią gali prigulėti lygiai moterys, kaip ir merginos. Į wirsainį kes naujos draugystės tapo iszkrintos: per dētinę — Dr. J. Zelwienės; rasztinję — Ant. Pauksztienė. Dr. Zelwienė, Marcelė Adžgauskienė ir Magdė Urbanawycziūtė tapo iszkrintos į komitetą ant sutaisymo įstatų draugystės. Mieris daugystės yra sawitarpinis apsiszwietimas. Mokesis nutarta mokėti po 25c. ant mėnesio. Ant užnamymo per dētinės wienbalsiai nutarė prigulėti į Susiwenijimą L. A.

Apzwietimas yra tai swarbiausias reikalas musų moterų, be apzwietimo jos negali prideranciai naudotiesi iz wisų joms pripažintų Amerikoj tiesų. Ant sulyginimo musų moterų tiesų su tiesoms, iz kokių naudojasi amerikones, reikia, kad musų skes protiszkai su amerikones suslygintų.

### Iz Elizabeth, N. J.

Darbai čia eina gerai, žmonių be darbo yra labai mažai.

Kunigas Žindzius, iszwaziudamas į Europą, sawo wietoj paliko, kol pats nesugrįž, lenką kunigą. Tas wienok teip pradėjo su lietuviams elgtiesi, teip lietuvių neužkentė, kad parapijonai už jo palikimą pradėjo rugoti ant kunigo Žindzius. Neseniai lenkėlis iszwaziawo, kaip žmonės pasakoją, pasiwežti sau tecių gaspadinę, bet tuom tarpu parwaziawo kunigas Žindzius ir dažinojės kaip čia elgėsi paliktas lenkas, kada tas pargrįžo, wisai jo nė į kleboniją neįsileido.

### Pawogė laikrodėlį.

WILMINGTON, DEL. 7 d. Rugsėjo, apie 5 val. ryto, į gyvenimą lietuvių, Winco Karpaucko, p. nr. 728 ant Robinson ul. įsikrausė koksai negras ir pswlawė iz komodos laikrodėlį wėrtės 20 dol. Pajutusi neprasztą swecziją, gaspadinė pakėlė riksmą, bet negras per langą iszszzoko ant ułyczios, kur su pagelba geležinkelio tarnų tapo suimtas. Laikrodėlio pas jį nerado, matomai atidawė kokiame sawo draugui. Wagilių nugabeno į kalėjimą. Po kelių mėnesių bus jo prowa.

### Pesztynės.

EAST ST. LOUIS, ILL. 24 d. Rugsėjo, seredos wakare, buwė pėdė ir kaip paprastai, su pinigais tuli lietuvių prisikimzo į salionus. Begerdami apsilpino ir teip ne per twirciausią protą ir pradėjo belstiesi už kokią tmergingą, kuri iz tikro isztekėjusi lietuwiszko kraujo lasų ne buwo werta. Ypacz wisam gerai kaili iszkarszė. Policija gawna įsieszkojo pesztukų, bet jie pirm atsiradimo jos iszsineszdino ir pasislėpė.

### Iz Kinmoudy, Ill.

Cziynykszcziose kastynėse darbai pasigerino: dirba kiekwieną dieną ir darbo yra užtektinai. Yra čia ir lietuvių mažas būrelis: apsiwedusių yra 3 šeimos, newedusių gi 10 ypatų. Terp

to mažo lietuvių skaitliaus yra wienok gana girtuoklių ir pesztukų, kurie atliekamą nuo darbo laiką ant girtuoklystų praleidžia. Apie skaitymą kalbų arba laikraszczio negal but nė kalbos.

### Wakarinė mokslainė Waterbury, Conn.

„Rytas“ pranesza, kad užėmus Waterbury, Conn. wietą prabaszcziaus kunigui Siaurusaiczui, ant jo prikabinėjimo, cz'anykszcziai lietuvių pradėję darbuotiesi ant iszkderėjimo nuo miesto lietuwiszkos nedelinės ir warkarinės mokslainės. Lietuviams pradeda prištarti ir tuli swelintaučiai. Garbė užtai kunigui Siaurusaiczui.

### Iz wisur.

Wengrijoj, per neatsargumą wieno ukiniko, kaimo Aroktoe užginė gūstas, kurisai su wisu iszmaikino 160 ukių su wisoms trioboms ir gywentojų turtais.

1900 m. mieste Berlyne atsi-bus orlaiwų paroda ir swaziawimas iz wiso swieto besidarbuojancijų ant iszriszimo ir pastumėjimo pryszakin orlaiwystės.

Ant Wokiszczų jurių, 45 mylios nuo Londono, garlaiwys „Catherina“ susimozzė su kitu wēžančia anglis ir paskendo. Iz 9 ant krasztos buwusių jurių tik wienas iszsigelbėjo, kiti wisi prigėrė.

Mieste Genowoj, Swzeicarijoj, sudėgė su wisu įtaisos elek-trizkų žiburių ir todėl turincios elektrizskus žiburius pardawiny-cijos ir miesto ułyczios naktyj buwa ne apszwiestos.

Polinezijoje, po smarkiam žemės drebėjimui su wisu jūrės nugrimzdo Saralų salos, esanzios tarp Tonga ir Hapai archipelagų. Ant tų salų gyweno apie 20 czia-buwų szeimynų, kurie, turbūt, wisi prigėrė.

Mieste Genowoj, Swzeicarijoj, sugriawo naujai statomi namai, sugriawusios sienos užgriawo dirbusius darbinikus. Iz po griawusių iztraukė 7 wiai su-trintus darbinikus, 10 gi pasiro-dė mirtinai sumankyti.

Mobiliawo gubernijoje izdėgė kaimas Kriczinska. Izdėgė čia 100 ukių, walszcziaus kanceliarija, d w mokslainės, dik-tai mažų kromelių; ugniję prazawo ir walszcziaus kasa. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 160000 rublių su wirszum.

Tankiausiai wisokių nelaimių lankomą Japoniją wėl pasie-kė nelaimė 11 d. Rugsėjo wēdurines provincijas atlankė bai-sus taifunas, kurisai iszwarė jurių wandenis ant kranto. Twanai nu-nezė daugybę namų, prie to ir keli szimtai žmonių prazawo.

Wisuose Ispanijos ir Prancu-zijos krasztuose oras neiszwapa-kytai karsztas ir sausas, upės teip nusekė, kad garlaiwiai ne gal-plaukti, miestams pritruko wan-dens. Izspanijoj dega dideli plotai girių, daugelyj wietų iszdegė daug alywų medžių ir wynyčių.

Netoli Kursko, Maskolijoj, kaimo Ivanowskoje pasimirė dabar senelis 154 metų. Iki paskutiniai walandai jis dar darbawosi kaipio prekės. Senelis tas tu-rėjo trijs pacizias, wisos buwo jaun-os, paskutinį syk apsiwedė su 16 metų mergina turėdamas jau 70 metų.

Eisenacho apskrityj, Wakarinėj Wokietijoj, su wisu iszdegė kaimas Schafhausen, susidedantis iz 45 ukių. Sudėgė teipogi mokslainė ir bažnyčia. Gaisrą pagimdė waikai bebraukydami brizdiukus. Žmonių prie to rods ne prazawo, bet užtai sudėgė daug naminių gywulių.

Netoli miestelio Podleken, Rastenburgo pawietj, Rytpru-suose, ant rubežiaus Prusų Lietu-wos, terp lenkizczų ir wokizczų darbinikų užginė krawinos musztynės. Kaipio ginklus darbinikai abiejų pusų wartoję dalgius. Sa-bėgę žmonės, besimuszanzczius iszskyrstė, bet daug darbinikų iz-aniųjų pusų tapo su dalgiais su-žiestų.

Mieste Gehrden, Hanovero prowincijoj, Wokietijoj, wienuo-se namuose siaucziantės katės pa-gimdė didelę nelaimę. Iszėjus tēwams iz gywenimo, kad nieks jį neįteitų, užrakino duris, widu-ryj gi paliko ketwertą waikų ir deganciją kerosininę liampą. Besiaudamos katės parwertė liampą, degantis kerosinas pagimdė gais-rą, prie to sudėgė ir wisi keturi kambaryj užrakyti waikai.

Sziaurinėj Siberijoj dega neiszwapakytai dideli durpinyčių plo-tai; iszdegė daug ant jų pastaty-tų kaimų. Pietinėj Siberijoj dega girios, ugnis iszmaikino ter-pgiriuose esanzčius kaimus. Nuo stokos lytaus ir karszczų wisas iszdziauwo, girių gaisrai nuolatai nauji kur nors atsintinka. Upės iszdziauwo, gywuliai stimpa nuo stokos maisto; waglio produktai neiszwapakytai pabrango. Nuo girių gaisrų kenzia ir miestai. Per wisą sanwaite miestas Kras-nojarsk teip buwo dumų užklotas, kad gywentojai ne galėjo kwėpuoti, nuo to daug žmonių apsirgo. Ant laimės wienok at-sikreipė kiti wėjai ir tirstus du-mas iszsklaidė.

### Reikia pirma persitikrinti, o paskui spresti.

„Garsas“, duotame pamokini-me „Vienybė“, sziteip wienoje wietoje iszsisaria: „Rasziau teip ilgai apė kun. Burbos dalykus dēlto, kad parodyti, jog pas mus ne wisdos laikraszcziai, užsipul-dami ant kunigo, žiuri teisybės, tankiausiai žiuri asabizskumo. Žinau teipgi wieną laikrasztį, kuris tylėjo apie kunigo ne dorus darbus per pusantų metų, bet kad susipyko su kunigu, tad pradėjo rodyti jo nedorybes ir dar su storais priedais melagyszczių. Kur gi čia yra meilė teisybės arba neužkentimas negurų kunigų? ... Yra čia neužkentimas kunigo, kurs man nepatiko“.

Nors čia wardas laikraszczio ne paminėtas, bet mes matome, kad raszėjas užgėrė ant musų sweikatos. Priežodis sako, su-duok į stalą, o žirkles atsliepsi. Mes ant darytų mums užmetinė-jimų ir atsliepsime.

„Garsas“ raszėjas užmeta mums, buk mes iz pikto mien kwojame priesz kunigo Krawczu-no, kaip jis sako, nedorybes (mes jo darbams iki szio nė jokio wardo ne dawėme) ir dar pridėdami storas melagystes. Melstume labai garbingo raszėjo, kad jisai teiktis aiszkiai parodyti musų melagystes. Pasakyti, kad mes pasinaudojame iz melagyszczioj mokesį jeip tiepuo, nuo raszėjo gi turime tie-p reikalauti, kad jis tas melagystes aiszkiai parodytų. Mes iz melagyszczioj ne norime pasinaudoti, jeigu musų rasztuose priesz kunigo Krawczu-no darbus (tegl bus ir, kaip „Garsas“ juos wadina, nedory-bes) įsikwerbė kur neteisybė, tai tas galėjo atsitikti tik per tai, kad nuo kunigo Krawczu-no mes tos teisybės izsmelsti ne galime, gors ji darbar jau ne atbutinai reikalinga ant nutildy-mo lietuwiszkos wisuomenės ir Chicago parapijonų. Jeigu todėl „Garsas“ raszėjas žino tikrą teisybę, tegul iszliuosuoja sawo apgy-namą sandraugą, kadangi tasai pats neiszwapakytai bauginasi iszwilkti sawo darbus į szwiesę. Mes nieko daugiau ne geidžiame, kaip wien tikros teisybės ir szwiesos ir jeigu tie musų kunigo darbai, kaip juos wadina „Garsas“ raszėjas, iszlikro nedo-rybėms pasirodyti, kad ne dorai darantis būtų nubaustas, teip kaip tai pridera. Už sawo darbus kiekwienas wienai turi atsakyti, jeigu mes reikalaujame, kad be-sisawinantis wisuomenės pinigų, jeigu jis ne kunigas, būtų atidu-tas ant nubaudo swietiszkam sudui, tai už tokius jau darbus turime reikalauti tokio jau nubaudo ir kunigo. Jeigu nusidėjimas wienoks ir baumsnė turi but wienokia. Teip iszpuola pagal musų etiką; „Garsas“ gal kitokios prisilaiko? Užmetinėjimus daro-mus kunigui Krawczunui mes remiame ne ant iszmisų, bet ant jo paties iszduotų rodundų. Jeigu jos neteisingos, tai kamgi kunigas neteisingas iszdawė? Mes ti-kime, kad tos jo rokundos gal but

neteisingos, klaidžios, apie tai isz-sitarėme dar seniai. Tai kodėl mu-se kunigas iki szio teisingų neiszdawė? Ant to palikome jam gana laiko, parapijos kesos reikalų ne-uzkabindami, nors jis wis ne nu-rimo ir kur galėdamas, stengėsi asabizskai mus juodyti. Mes ant tų juodinių mės atsiliepėme, prisilaikydami nuomonės, kad szuns balsas neina į dangų. Ne dėl asabizsko pikto mien pradėjome mes kowp su kun. Krawczunu, bet wien todėl, kad jo būdą swarto-jimo ant bažnyčios žmonių su-dėtų pinigų laikome už skriaudų parapijonų. Tas teip iszpuola iz jo paties parapijonams iszduo-tų rokundų; kitokios ant to me-degos mes neturime. Ar „Garsas“ raszėjui tie darbai iszrodo garbės wertais? Melstume pamokinimo.

Mes kunigus laikome už tokius jau žmonis kaip ir kitus, terp jų, kaip ir terp ne kunigų, yra dori, pagyrimo werti, ant nelaimės, yra wienok ir ne dori. Musų pri-derystė yra peikti piktus, girti ir neužkabinti gerų. Ar „Garsas“ raszėjas palieps mums kitaip daryti? Lauksime pamokinimo.

Klysta „Garsas“ raszėjas saky-damas, kad wokiszkuose, prancu-ziszkuose, arba angliszkuose laik-raszcziuose yra wisai kitap, buk ten peikiamas yra negeras kunigas, pas mus gi wisi kunigai. Teip gal but tik klerikalizskos swetimų krasztų laikraszcziuose, matomai raszėjas jiems priszczų nepa-žysta. Wokiszkai arba prancuziszk-i laikraszcziai smarkias peikia wisą kunigiją, žinoma, jeigu jie ne priguli prie klerikalizskų laik-raszczų, negu musizskai, neiszkiriant „Saulės“ arba „Kardo“. Amerikoj, jeigu panorė įsieszko-ti, „Garsas“ raszėjas gali ne mažai tokių atrasti, prie kurių priligi-nus musizskas, jie pasirodys ne-kaltais awinėliais. Swetimose kal-bose daugiausia yra laikraszczų, niekianaczų kunigus už kaltes kelių kunigų. Jeigu kur yra ten-dentizski klerikalizski laikraszcziai, toki antai kaip „Garsas“, kurių uždėtu apginti ir uždengti ir pikti darantį kunigą, tai žino-ma, tas pagimdo ir priszczingus, teipogi tendentiziskus laikraszczius. Teip wienų, kaip ir kitų ne stokuoja nė Prancuzijoj, nė Wo-kietijoj; aiszkiai priesz kunigūnių laikraszczį, turbūt, mažiausiai bus Maskolijoj, bet ir čia tas ne paei-nu stokos dirwas ant to, bet nuo stabdymo waldžij.

Apie kunigo Krawczuno „ne-dorybes“ mes ilgai tylėjome to-dėl, kad apie jas ne buwome per-sitikrinę, ir parapijos rokundas ne-sigilino, ne norėdami kistiesi į bažnyčios reikalus, ne galėjome tikėti, kad kunigas ant juoko parapijonams rokuadas iszdawi-nėti ir kad sawo brolius skriaustu. Uždėta jo lietuvių waikams už lietuvių pinigų mokslainė su lenkiszkoms ne mokanczioms lietuwiszkai minyszkoms, karių, reikia pridurti, „Garsas“ teipogi stengėsi apginti ir mus melagijai padaryti, priwėrė mus paabėjoti apie kunigo Krawczuno rupestin-gumą apie lietuvių labą, ta abejoj-tė atwėdė ir ant perdėrėjomo ge-riau ir parapijos rokundų. Jos pasirodė mat, kaip tai pasaky-ti... ne wisai suprantamos ir ne wisai teisingos. Su žinią tyčia melagystes platinti nors apie di-džiausias musų priesz mus me ne norime, to niekada ne darėme. Todėl apkaltinim, buk mes apie musų kunigą platiname melagys-tes, gražiname „Garsui“ atgal; iz-jų pasinaudoti prireiks gal jam kada nors kowoje su D-ru Sliu-pu ir su kitais kunigų prieszais; mes iz jų naudotiesi ne norime.

Jeigu mus užmetinėjimai, da-romi kunigui Krawczunui netei-singi, tegul mums suteikia tin-ciaszį medegą, o mes juos pa-taisysime, nors medega, kaip pa-prastai iz jo pusės paeinanti, bu-tų ir jo kollojimas, kadangi mes gerai žinome, kad nė kun. Krawczunas, nė jo komitetas, be ko-liojimų ir teisintiesi ne moka. Kol wienok kasa ne bus prideran-ciai suwesta, kol ne bus wisas gerai, teisingai iszaiszkinta, kol musų kunigėlis ne paliaus lenki-nės lietuvių waikus per sawo jo paties iszduotų rodundų. Jeigu jos neteisingos, tai kamgi kunigas neteisingas iszdawė? Mes ti-kime, kad tos jo rokundos gal but



